

el XV festival internacional de Sitges

per Maria-Rosa Fàbregas i Josep-Francesc Delgado

Amb l'edició d'enguany, del 15 al 24 d'octubre, el Festival Internacional de Teatre de Sitges ha complert el quinzè aniversari. La participació hi ha estat nombrosa, si bé en alguns casos el nivell de qualitat no era l'adient en un certamen d'aquesta categoria. Un aspecte destacable n'han estat les taules rodones i les sessions de vídeo.

D'entre les obres, esmentarem *A l'hora dels jocs* de Romà Mahieu, pel Teatre del Tret: un bon intent d'aproximació al món infantil, escenificat amb rigor, si bé encara falta que una mica de rodatge l'acabi d'arrodonar. També fou interessant l'espectacle del grup anglès The Raving Beauties: *In the pink* és un recital de poemes feministes que connecta fàcilment amb el públic, si bé el teatre Prado li era un marc massa gran. La companyia Ad Hoc de Barcelona presentà *L'amant* de Harold Pinter, en traducció de Marta Pessarrodona: malauradament, la desencertada interpretació reduí el text a una simple anècdota, i el públic restà estrany a la trama. *Ligeros de equipaje* de Jorge Díaz, un text fluïx a l'entorn de la vida a l'exili, fou ben rebut, sobretot per la interpretació, potser un xic exagerada en algun punt, de Gabriela Hernández. Un recital de poesia sud-americana, a càrrec d'un grup d'exiliats actualment residents a Colònia (RFA), fou presentat amb ritme i força; si hi havíem de trobar una nota negativa, fóra l'escassa assistència de públic.

Els premis, a la clausura del Festival, reflectiren la poca qualitat dels espectacles. Així, el Premi Santiago Rusiñol al millor text inèdit fou declarat desert, i es concediren accèssits a *Sagitari*, *l'arquer de l'illa* de Vicent Lluch, i a *Una noche de walguis cualquiera* d'Alberto Miralles. També el Premi Artur Carbonell es dividí en dos accèssits, per al Collectiu de Directors de Barcelona que presentà *Cavall al fons* de Joan Brossa, i per a Jorge Díaz per *Ligeros de equipaje*. El premi Lisistrata al millor muntatge d'aportació feminista fou per a The Raving Beauties per *In the pink*, i hi hagué un accèssit especial per a *Moman*

de LUISSETTE DUSSAULT, del Canadà, pel seu valor creatiu. Finalment, el Premi Cau Ferrat a la millor aportació artística fou concedit «ex aequo» a la direcció artística de *Lisistrata* i al treball d'investigació sobre la comunicació teatral de *Poe project*.

M.-R. F.

ESTRENES AL FESTIVAL DE SITGES

Pel que fa a autors catalans, el Festival Internacional de Teatre de Sitges oferí dues estrenes interessants: *La dama enamorada* i *Cavall al fons*.

La dama enamorada (1908) és una de les obres de Joan Puig i Ferrer més influïdes per Ibsen. A partir d'un esquema triangular —la relació amorosa entre una vídua, Lluïsa, i un jove foraster, Abel, que engeloseix el fill, Víctor—, l'autor basteix un clima ple de matisos. Hi ha paral·lismes amb *Aigües encantades*, igualment d'ambient rural i amb un personatge foraster, l'enginyer, símbol del progrés, que serà foragitat del poble. També aquí l'element estrany haurà d'anar-se'n, i curiosament se'n va a córrer

món amb un bon plec de llibres i un company. Lluïsa cedeix davant el fill, el qual finalment se suïcidarà. La conclusió és clara: el protagonista marxa cap a la llibertat i renuncia a la passió amorosa que li hauria fet acceptar una família i unes propietats rurals, símbols d'un món estret i caduc.

D'aquesta lectura deriven unes connotacions socials coincidents amb les dels ambients anarquizants i de bohèmia negra que Puig va viure a la Barcelona modernista. Abel, presentat com un intel·lectual, pot reflectir la idea del saber com a motor de canvi i de progrés, tan cara, bé que no exclusiva, als ambients anarquistes. L'exaltació del jo lúcid per damunt de la massa és característica del Modernisme —recordeu *Aigües encantades* o fins i tot *Un enemic del poble*, d'Ibsen. L'ambient pagès, muntanyenc, farcit de passions, també apareix a *Solitud* de Víctor Català i a les obres dels anomenats novel·listes rurals.

L'escenografia d'Enric Majó, amb una decoració on predominaven les línies verticals, força escaient, ajudava a crear l'ambient espiritual de l'obra. Pel que fa a la inter-

La tria de *La dama enamorada* ha estat un encert. (Foto: Barceló.)

pretació, al primer acte es van palesar algunes inseguretats, sobretot per part de l'actor que interpretava Abel, que fins i tot arribava a fer-lo semblar un personatge tímid. Assegut en una llotja del primer pis, el qui signa aquestes ratlles va poder observar una actitud gairebé enriolada per part del públic jove del galliner, una actitud —val a dir que ni generalitzada ni escandalosa— que era evident a les escenes més patètiques. Caldria reflexionar-hi. De setanta anys ençà, els esquemes morals han canviat força, i això afecta l'actualitat d'aquesta mena d'obres. Cal que els directors s'ho plantegin. Amb tot, i dins la línia d'un teatre de repertori, la tria de *La dama enamorada* ha estat un encert, i els problemes d'interpretació no n'han d'afectar l'estrena a Barcelona.

La presentació de les dues obres de Joan Brossa, *Accions de teatre* i *Cavall al fons*, fou precedida d'un col·loqui al palau Maricel, amb l'assistència de l'autor. Ricard

Salvat va fer un resum de la seva *Poesia escènica* i de les diverses obres estrenades. Jordi Coca comentà la marginació de què Joan Brossa havia estat objecte, sobretot per part de la intel·lectualitat burgesa. Alex Broch afegí que també l'havia marginat la intel·lectualitat d'esquerra, perquè Brossa no s'avenia als canons del realisme, i finalment Jordi Coca comentà el període actual de l'obra brossiana, i digué que en calia una investigació crítica, sense prejudicis. Així mateix, els dos directors que presentaven muntatges sobre textos de Joan Brossa comentaren els problemes de l'escenificació.

Les accions, itinerants, tingueren un escenari ideal als salons del Maricel. El muntatge de Joan Ollé era ben plantejat, i l'únic problema fou l'excés de públic, que arribà a doblar les previsions. Així, la lentitud a què obligava el trasllat de dues-centes cinquanta persones entrebancà el ritme de les accions, que fou recuperat a

la segona meitat. A desgrat d'aquest inconvenient, vam poder gaudir d'escenes d'una gran bellesa. Del terrat estant, vèiem un parell de pallassos furgant pel jardí fins a desenterrar un estoig de violí; a dins hi havia un globus de paper que, un cop inflat, pujava fins on era el públic i després es perdia cel enllà. En una altra acció, un arlequí obria una finestra, estirava una corda i feia entrar un estel. El Maricel brossià esdevingué així un món màgic, on podíem topar amb una ballarina al capdavant d'una escala o veure un lladre que, a les fosques i ben d'amagatotis, robava les beceroles. Tanmateix, on el públic reaccionà més fou a les accions iròniques. En una, homes i dones fórem separats a banda i banda d'un escenari partit per un paravent; va entrar una actriu de belles formes i, pel que vam deduir veient les reaccions femenines, es va despullar al seu cantó; quan li va arribar el moment d'actuar al nostre, es fumà una cigarreta i se'n va anar tranquil·lament.

L'endemà, s'estrenà *Cavall al fons*, una descripció de les tensions de la societat de postguerra vista per uns menestrals —uns enquadernadors—, a través de les seves converses amb la veïna i amb un jove. Feia l'efecte que érem davant d'un fresquíssim retaule de l'època, de la frustració que representà per a tota una generació, explicat amb un llenguatge que recrea les seves pròpies paraules i, de cop i volta, transcendeix cap a pensaments més universals, tràgics i esperançats. Cal remarcar la tasca dels actors —Carme Molina, Rafael Anglada, Carme Liaño i Josep Torrents— i la del director, Jordi Mesalles, en l'escenificació d'aquests diàlegs, que integrà en un tot harmoniós quotidianitat i imaginació, realisme i surrealisme.

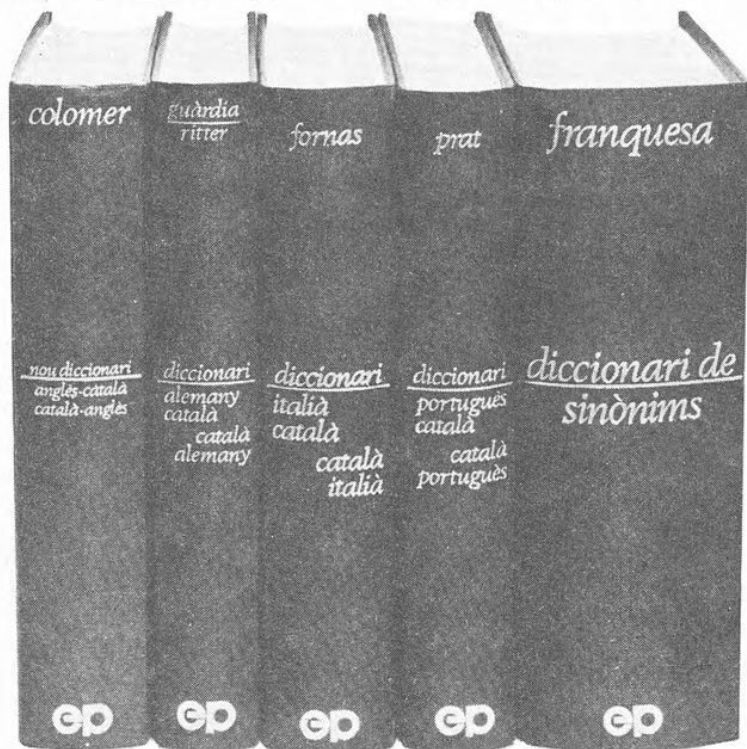
Pel que fa al teatre estranger, cal remarcar *Les yeux du lion* i *Lisistrata*.

Les yeux du lion de Gerard Gelas oferí un desplegament de mitjans tècnics impressionant: parets mòbils que esdevenien pantalles on eren projectats films o diapositives, que configuraven un decorat fotogràfic en canvi constant, i permetien passar d'una oficina de la policia a una autopista, en ple brogit nocturn... Portes que giraven i es transformaven en miralls que, amb uns quants efectes d'illuminació, ens transportaven a una discoteca o a un cabaret... La incorporació de mitjans cinematogràfics, juntament amb la música i la coreografia, transformaven un plantejament de novella policíaca —la denúncia d'una dona contra els ulls d'un lleó, i la fatal investigació que inicia l'inspector— en una obra de fantasia.

A *Lisistrata* d'Aristòfanes, dirigida per Stavros Doufexis, els actors mostraren un perfecte domini de les tècniques expressives, explotades al màxim, fins i tot repetitívament, sempre amb efectivitat. Aquesta contundència expressiva era remarcada per l'ús de màscares i un vestuari que acoloria l'escenari d'una manera gairebé mironiana. L'obra, representada en llengua flamenca, agradà força, i valgué per al seu director el Premi Cau Ferrat. — J.-F. D.

DICCIONARIS CATALANS

anglès català	alemany català	italià català	portuguès català	de sinònims
català anglès	català alemany	català italià	català portuguès	

editorial pòrtic

Italià-Portuguès Amb la col·laboració del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

distribueix: LLIBRES CATALANS TEL. 3152061